

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 22ΑΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2001

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΟΝΟΜΗ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ὁ πρόεδρος κ. **Νικόλαος Κονομῆς** ἀναγγέλλει τὸν θάνατο τοῦ ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας Hon. Christopher Montague Woodhouse καὶ λέγει:

Μὲ θλίψη ἀναφέρομαι στὸ θάνατο τοῦ Κρις Woodhouse, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἕνας πνευματικὸς ἄνθρωπος ἀλλὰ καὶ δραστήριος ἀγωνιστὴς κατὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον πόλεμο. Ὑπῆρξε συντονιστὴς μεταξύ ἄλλων τῆς ἐπιχείρησης γιὰ τὴν ἀνατίναξη τῆς γέφυρας τοῦ Γοργοποτάμου μὲ τὴ σύμπραξη τῶν δύο ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων, τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τοῦ ΕΔΕΣ. Σπούδασε κλασικὴ φιλολογία στὴν Ὁξφόρδη καὶ μετὰ τὴ μακρὰ του στρατιωτικὴ ὑπηρεσία κατέλαβε ὑψηλὰς θέσεις στὴ δημόσια ὑπηρεσία, στὴν πολιτικὴ ὅπου διετέλεσε καὶ ὑπουργὸς καὶ ἐδίδαξε γιὰ ἕνα διάστημα στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ὁξφόρδης. Γιὰ τὴ νεότερη Ἑλλάδα συνέγραψε πολλὰ βιβλία ὅπου, ἐκτὸς ἀπὸ τίς γνώσεις του, φαίνεται καὶ ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴ χώρα μας, τοὺς ἀνθρώπους της καὶ τὴν ἱστορία τους. Ὅσοι εἶχαν τὴν τύχη νὰ τὸν γνωρίσουν θὰ τὸν θυμῶνται πάντα γιὰ τὴ λεβεντιά του.

Τηρεῖται ἐνὸς λεπτοῦ σιγῆ στὴ μνήμη τοῦ ἀποβιώσαντος συναδέλφου.

Μετὰ τὸν Πρόεδρο τῆς Ἀκαδημίας ἔλαβε τὸν λόγο ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Κ. Δεσποτόπουλος** καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς:

Ὁ ἐκλιπὼν Hon. Christopher Montague Woodhouse, ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἀνήκει στὴν Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, καὶ ὡς ἱστορικὴ προσωπικότης καὶ ὡς ἱστορικὸς συγγραφεὺς. Στὰ χρόνια τῆς ἀπὸ ἐχθρικοὺς στρατοὺς Κατοχῆς τοῦ ἐλληνικοῦ ἐδάφους, μετὰ ἥρωικὴ ἐπτάμηνη Ἀντίσταση τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ, κρίσιμη γιὰ τὴν αἴσια ἔκβαση τοῦ παγκόσμιου πολέμου 1939-1945, ὑπῆρξε μὲ τὸ ψευδώνυμο Κρις, ὡς Ἀρχηγὸς τῆς Ἀγγλικῆς Ἀπο-

στολή, συμπαραστάτης ενεργός στὸν ἀγώνα τῶν ἐνόπλων Ὁργανώσεων Ἀντιστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Στὰ μεταγενέστερα χρόνια ὑπῆρξε ἄξιος ἱστορικός τῆς νεότερης Ἑλλάδος μὲ πραγματεῖες γιὰ διάφορες περιόδους τῆς Ἱστορίας της, χαρακτηρισμένες ἀπὸ διορατικότητα γιὰ πρόσωπα καὶ γεγονότα καὶ ἀπὸ νηφάλιο φιλελληνικὸ φρόνημα.

Ἐγνώρισα τὸν Woodhouse τὸ 1945 ἢ 1946 στὴν κατοικία τοῦ Ἑλληνοεὐπατρίδη πολιτικοῦ καὶ Ἀρχηγοῦ Ἀντιστασιακῆς Ὁργανώσεως Γεωργίου Α. Καρτάλη καὶ εἶχα ἐντυπωσιασθεῖ ἀπὸ τὸ ἐπιβλητικὸ παράστημά του καὶ τὸ ὕφος τοῦ λόγου του. Ἐπανελλημμένα ἔκτοτε συναντηθήκαμε. Ἡ πιὸ σπουδαία συνάντησή μας ἐπισφραγίσθηκε μὲ τὴν ἐπίσημη σύμπραξή μας γιὰ τὸ ξεκίνημα βαρυσήμαντου πνευματικοῦ ἔργου. Ὡς γνωστόν, ὁ ἀείμνηστος Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ἀριπρεπέστατος Ἀκαδημαϊκός, δύο φορές Πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδος, ὁ πιὸ βαρύμοχθος τῆς γενεᾶς του λειτουργός τοῦ πνεύματος, ἔχει συγγράψει, ἐκτὸς ἀπὸ ἄλλα πολλά, ἐνδεκάτομη Ἱστορία τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πνεύματος, ἀπίστευτο κατόρθωμα ἑνὸς μόνου ἀνθρώπου. Καὶ ὁ Woodhouse, θαυμαστής καὶ φίλος τοῦ Παναγιώτη Κανελλόπουλου, προσφέρθηκε νὰ ἐπιχειρήσει τὴ μετάφραση τοῦ γιγάντιου, πολυδιάστατου, συγγράμματος. Εὐτύχησα, ὡς Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Φίλων Παναγιώτη Κανελλόπουλου, νὰ ὑπογράψω τὸ συμβόλαιον γιὰ τὴν ἀνάληψη ἀπὸ τὸν Woodhouse τῆς ὑπὸ τὴν εὐθύνη καὶ διεύθυνσή του μακρόπνοης αὐτῆς μεταφραστικῆς ἐργασίας. Καὶ πρὶν ἀπὸ ἓνα μῆνα μᾶς ἀναγγέλθηκε, ὅτι ἡ μετάφραση τοῦ opus maximum τοῦ Παναγιώτη Κανελλόπουλου ὀλοκληρώθηκε. Εἶναι καὶ αὐτὴ μιὰ ἐπὶ πλέον ὑπηρεσία, πολυτιμὴ, τοῦ Ἀγγλοῦ εὐγενοῦς πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Δικαιοῦται πολλαπλὰ τιμητικὴ ἐγγραφή στὴ βίβλο τῆς ἐλληνικῆς Μνημοσύνης ὁ ἐκλεκτός αὐτός γόνος τοῦ ἀγγλικοῦ ἔθνους: ὡς γενναῖος μαχητής, ἀκάματος, καρτερικός, ἀνθεκτικός στὶς κακουχίες, ἐπινοητικός γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ πολέμου, ἔμπρακτα φιλέλληνας ὅσο ἐπέτρεπαν οἱ διαταγές τῶν προϊσταμένων του σὲ δεινὲς περιστάσεις· ἀλλὰ καὶ ὡς ἱστορικός τῆς Νεώτερης Ἑλλάδος, στοχαστικός, αἰσθαντικός, μὲ γλαφυρὸ ὕφος καὶ μὲ φίλιον ἦθος πρὸς τὸν λαὸ τῆς χώρας ὅπου ἔζησε τὶς πιὸ ἐνδοξες καὶ πιὸ ἐπικίνδυνες ὥρες τῆς ζωῆς του».

Ὁ Ἀκαδημαϊκός κ. **Ἰ. Πεσμαζόγλου** προσθέτει:

Μὲ τὸν θάνατο τοῦ Monty Woodhouse, ἔπαυσε νὰ ὑπάρχει ἓνας ἄξιος ἄνθρωπος, ἀφοσιωμένος σὲ ἀρχές καὶ ὑπεύθυνες πρωτοβουλίες γενικότερης σημασίας γιὰ τὴν ἐποχὴ μας καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἦταν σταθερὸς φίλος τοῦ λαοῦ καὶ τῆς χώρας μας, μὲ στενοὺς δεσμοὺς μὲ τὸν τόπο, μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὰ προβλήματα τῶν Ἑλλήνων. Στὰ ὅσα ἀνέφερε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ιδιότητα

τοῦ Woodhouse ὡς Ἀντεπιστέλλοντος Μέλους τῆς Ἀκαδημίας, θὰ ἤθελα ἀπλῶς νὰ ἐπισημάνω τὸ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐνεργὸ στήριξη ἀπὸ τὸν Woodhouse τῶν ἐλληνικῶν θέσεων σὲ μεγάλα διεθνῆ θέματα καὶ σὲ κρίσιμες ἐλληνικὲς ἀποφάσεις καὶ ἐξελίξεις τῆς ἐποχῆς μας. Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ τονίσω τὴ βαθεῖά του γνώση γιὰ τὴ γενικότερη σημασία τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας —ἰδιαιτέρα τῆς νεότερης— καὶ τὸ δεσμὸ πού ἐνιωθε μὲ τὸν Ἑλληνικὸ λαό. Ὑποστήριζε πάντοτε σταθερά, διεθνῶς, τὰ δικαιώματα τῆς χώρας καὶ τὶς συναφεῖς ἐλληνικὲς προτάσεις. Ἰδιαιτέρα σημαντικὴ ἦταν ἡ ἐκ μέρους του ὑποστήριξη τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἐλληνικῆς δημοκρατίας. Ἐπαυσε νὰ ὑπάρχει ἓνας ἄξιος, ἀφοσιωμένος φίλος τῆς χώρας μας.

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Κ. Στεφανῆς λέγει:

Στὰ λεχθέντα ἀπὸ τοὺς Συναδέλφους πού εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ ἐκτιμῆσουν τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο καὶ τὸ φιλελληνικὸ πνεῦμα τοῦ Woodhouse, ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ καταθέσω ὡς φόρο τιμῆς μία ἀναφορὰ προσωπικῆς μνήμης.

Ἐγνώρισα τὸν Woodhouse στὰ χρόνια τῆς γερμανικῆς κατοχῆς, κάπου μετὰ ξὺ Πύλης Τρικάλων καὶ Περτουλιοῦ. Ἦμουνα - δὲν ἤμουνα 15 χρονῶν καὶ μὲ ἐντυπωσίασε αὐτὸς ὁ ὑψηλός, εὐθυτενὴς καὶ μὲ τὴν πλούσια γενειάδα Ἕλληνας πού ὅπως μάθαινα ἦταν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς. Τὸν πλησίασα καὶ ἄρχισα νὰ τοῦ μιλάω μὲ τὰ λίγα τότε ἀγγλικά μου γιὰ νὰ κάνω ἐπίδειξη γλωσσομάθειας. Ἡ ἀπάντησή του ἦταν ἐλληνικότερη: «Πέστα ἐλληνικά, νεαρέ μου, γιὰ νὰ σὲ καταλάβω!!!».

Ἦταν ἓνα μάθημα πού ἔκτοτε τὸ διατηρῶ ὡς χρήσιμη παρακαταθήκη.